

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 128/2018-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. júna 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Mrázovský & partners, s. r. o., Mariánske námestie 2, Žilina, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Mrázovský, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 41/2014 z 22. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 41/2014 z 22. marca 2016 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 41/2014 z 22. marca 2016 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. [REDACTED] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 356,18 € (slovom tristopäťdesiatšesť eur a osemnásť centov), ktorú mu je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie JUDr. Mrázovský & partners, s. r. o.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf 41/2014 z 22. marca 2016 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 21 S 87/2013 z 5. marca 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza:

«Predmetom súdneho preskúmvacieho konania, ako aj správneho konania, ktoré mu predchádzalo, bolo posúdenie, resp. určenie časového okamihu pre uvedenie zariadenia výrobcu elektriny do sústavy [REDACTED] do prevádzky, t. j. či pre určenie časového momentu uvedenia zariadenia do prevádzky je relevantný dátum faktického vykonávania funkčnej skúšky, uvedený v protokole o funkčnej skúške v kolónke 5, 6, 10, 12, teda dátum 28. 06. 2012 alebo dátum v kolónke 13 dňa 02. 07. 2012, v ktorej je uvedený údajný dátum ukončenia funkčnej skúšky s uvedením formálneho podpisu osoby s funkčným označením „riaditeľ sekcie AM“. Z uvedeného posúdenia právnej skutočnosti uvedenia zariadenia výrobcu elektrickej energie do prevádzky potom závisí určenie pevnej ceny elektriny

stanovenie doplatku pre sťažovateľa za rok 2012, teda v tomto prípade posúdenie výšky doplatku pre sťažovateľa vo výške 194,54 Eur alebo 119,11 Eur/MWh.

Úrad vydal dňa 17. 01. 2013 rozhodnutie č. 1883/2012/E-OZ, ktorým rozhodol tak, že pre regulovaný subjekt – [REDAKOVANÉ] schválil pre rok 2012 pevnú cenu elektriny pre stanovenie doplatku vo výške 119,11 Eur/MWh vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení výrobcu elektriny FVZ [REDAKOVANÉ]...

Voči uvedenému rozhodnutiu podal sťažovateľ dňa 08. 02. 2013 v zmysle § 53 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní... odvolanie, kde namietal, že správny orgán v procesnom postupe vydania rozhodnutia nesprávne zistil skutkový stav (nesprávne posúdil dátum uvedenia zariadenia do prevádzky dátum 02. 07. 2012 namiesto 28. 06. 2012) a na nesprávne zistený skutkový stav aplikoval nesprávny hmotnoprávny predpis, teda nesprávne pri schvaľovaní ceny elektriny regulovaného subjektu podľa § 11a Vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 225/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike v znení neskorších predpisov... stanovil cenu doplatku vo výške 119,11 Eur/MWh.

Regulačná rada ako príslušný orgán Úradu na konanie podľa § 8 ods. 3 zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov rozhodnutím č. 14/5098/13/RR zo dňa 23. 04. 2013 odvolanie zamietla a rozhodnutie Úradu č. 1883/2012/E-OZ zo dňa 17. 01. 2013 ako vecne správne potvrdila...

Sťažovateľ nestotožňujúc sa so závermi odvolacieho správneho orgánu z dôvodu, že sa cíti byť ukrátený na svojich právach v zmysle § 247 zákona č. 99/1963 Z. z... podal v zákonom stanovenej lehote dňa 10. 07. 2013 Žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví – Regulačnej rady č. 14/5098/13/RR zo dňa 23. 04. 2013...

Krajský súd v Žiline vydal dňa 05. 03. 2014 rozsudok, sp. zn. 21 S/87/2013-70, ktorým žalobu v plnom rozsahu zamietol. V rámci odôvodnenia rozhodnutia krajský súd vyslovil právny názor (bez odkazu na ustanovenie relevantného právneho predpisu), že súčasťou funkčnej skúšky je nielen posudzovanie jednotlivých technických parametrov priamo na zariadení, ale aj posudzovanie listín predložených žiadateľom ohľadne týchto parametrov, skontrolovanie samotných technických výstupov z jednotlivých kontrol,

aby bolo možné do protokolu, ktorý je len dokladom o vykonaní funkčnej skúšky, uviesť záverečný výsledok kontroly, teda podpisom riaditeľa sekcie AM v kolónke 13 protokolu ukončiť funkčnú skúšku. Podľa názoru krajského súdu je táto administratívna časť kontroly všetkých získaných listinných dôkazov taktiež kontrolou technických podmienok v zmysle § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov..., ktorú si mal prevádzkovateľ distribučnej sústavy určiť v usmernení uverejnenom na svojom webovom sídle a v samotnom protokole o funkčnej skúške (teda mimo prevádzkového poriadku v internom usmernení).

Voči uvedenému rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote dňa 16. 04. 2014 odvolanie, kde opakovane uvádza, že predmetný výklad podmienok a postupu vykonania funkčnej skúšky nemá oporu v ust. § 2 ods. 3 a § 5 ods. 14 zákona o podpore OZE, poukazoval na absenciu skúmania prevádzkového poriadku, v ktorom je v zmysle predmetných ustanovení možné upraviť spôsob a vykonanie funkčnej skúšky a taktiež rozporoval výklad ust. § 5 ods. 14 zákona o podpore OZE, ktorým krajský súd nad rámec zákonnej úpravy umožňuje prevádzkovateľovi distribučnej sústavy upraviť spôsob a podmienky funkčnej skúšky v interných dokumentoch...

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom, sp. zn.: 5 Sžf/41/2014 zo dňa 22. 03. 2016 potvrdil rozsudok Krajského súdu Žilina, sp. zn.: 21 S/87/2013-70 zo dňa 05. 03. 2014, pričom v rámci odôvodnenia len stroho konštatoval správnosť záverov krajského súdu, a že vydaním rozhodnutí v správnom konaní nedošlo k porušeniu zákona.»

Proti rozsudku najvyššieho súdu a rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť, v ktorej v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy uvádza:

«Právnym výkladom ust. § 5 ods. 14 zákona o podpore OZE použitým správnymi orgánmi s následným potvrdením sústavou súdov v rámci správneho súdnictva tak, že funkčná skúška bola ukončená dňa 02. 07. 2012 ako dátumu záväzného pre posúdenie, kedy bolo zariadenie výrobcu elektriny uvedené do prevádzky najmä s odkazom na obsah textu obsiahnutom v protokole „Dátum ukončenia funkčnej skúšky (platnosť protokolu od):“ ad 1) idúc nad rámec zákona (vyžadujúceho len úspešné vykonanie funkčnej skúšky,

teda nie formálne posúdenie zo strany riaditeľa sekcie AM) a ad2) bez prevádzkového poriadku, ktorý by takéto podmienky, a teda v konečnom dôsledku povinnosti, na základe zákona určoval, je potrebné konštatovať aj porušenie článku 35 ods. 1 Ústavy SR. Napadnutým rozhodnutím tu došlo k obmedzeniu slobody voľného podnikania, resp. výkonu inej zárobkovej činnosti podstatným spôsobom.

Zásahom do základného práva v zmysle článku 35 ods. 1 Ústavy SR je aj stanovenie medzi základného práva (podmienok) podľa článku 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR v spojení s § 5 ods. 3, 14 a § 2 ods. 3 zákona o podpore OZE – takýto zásah sa stáva porušením základného práva podľa článku 35 Ústavy SR postupom orgánu, ktorý nedodrží zákonom stanovené pravidlá určenia takýchto podmienok.»

Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, tento uvádza, že v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu „absentuje odkaz na právne predpisy, z ktorých súd pri rozhodovaní vychádzal, nezaoberá sa právnym zdôvodnením svojho rozhodnutia a v rámci odôvodnenia sa vôbec nezaoberá námietkami sťažovateľa uvedenými v odvolaní. Sťažovateľ pokladá len samotné konštatovanie nedôvodnosti námietok uplatnených v odvolaní bez akéhokoľvek vysporiadania sa s nimi za nedostatočne, zakladajúce arbitrárnosť rozhodnutia.“.

Sťažovateľ konkrétne tvrdí, že najvyšší súd sa:

„Ad 1) Vôbec... nevysporiadal s obsahom prevádzkového poriadku platného v čase uvedenia zariadenia do prevádzky ako predpisu, ktorý vzhľadom na ust. § 5 ods. 14 zákona o podpore OZE mal podmienky a spôsob vykonania funkčných skúšok jednoznačne obsahovať.

Ad 2) Nevysporiadal... so skutočnosťou, že nie len zákon ale ani prevádzkový poriadok schválený Úradom neobsahuje úradom, regulačnou radou, krajským a najvyšším súdom deklarované podmienky ani povinnosti, ktorých splnenie tieto orgány od sťažovateľa vyžadovali (hoci ust. § 5 ods. 14 zákon o podpore OZE jednoznačne uvádza, že podmienky vykonania funkčných skúšok musia byť v prevádzkovom priadku uvedené).

Ad 3) Nevysporiadal... so skutočnosťou, že tento prevádzkový poriadok neobsahuje ani podmienky (najmä požiadavka podpisu v bode 13) uvedené v predmetnom protokole,

ktorého obsahu správne orgány, krajský a najvyšší súd potom nad rámec zákona a v rozpore so zákonom, pripisuje takú relevanciu.

Ad 3) Náležite nezdôvodnil ani prečo, na základe akého právneho predpisu, nečitateľný podpis anonymného pracovníka – pravdepodobne riaditeľa sekcie AM v bode 13 považuje za legitímnu požiadavku na základe ktorej, ako podľa neho, konečnej požiadavky je možné konštatovať úspešnosť funkčných skúšok (hoci zákon vyslovene uvádza, že časom uvedenia zariadenia do prevádzky je dátum, kedy bola úspešne vykonaná funkčná skúška).

Ad 4) Nevysporiadal... s argumentáciou sťažovateľa, že úrad ako aj regulačná rada požaduje od sťažovateľa splnenie podmienok (povinností) nad rámec zákona a vôbec takých, ktoré nie sú uložené ani len na základe zákona. Teda námietkou, že krajský súd vyslovil právny názor nad rámec zákona, že prevádzkovateľ distribučnej sústavy je oprávnený upraviť spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky aj v interných dokumentoch mimo prevádzkového poriadku, pričom sťažovateľ zostáva na názore, že ak sa definícia podmienok vykonania funkčných skúšok nachádzala v akomkoľvek inom dokumente vydanom ██████████ než ustanovuje zákon v ust. § 5 ods. 14 zákona o podpore OZE by neboli tieto podmienky vykonania funkčných skúšok záväzné a právne vynútiteľné. Takýmto postupom a výkladom by totiž ██████████ prekročila rozsah splnomocnenia poskytnutého mu ustanovením § 5 ods. 14 zákona o podpore OZE.

Ad 5) Najvyšší súd... vôbec nezaoberal obsahom prevádzkového poriadku a absenciou zákonom vyžadovanej úpravy spôsobu a podmienok vykonania funkčných skúšok v ňom. “

Sťažovateľ tiež tvrdí, že najvyšší súd v danej veci „prijal diametrálne odlišný právny názor od právnych záverov, vyplývajúcich z predchádzajúcej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie NS SR, sp. zn.: 4 Sžf/5/2014) a dokonca rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález ÚS SR, sp. zn.: I. ÚS 373/2015-33 zo dňa 25. 11. 2015 a náleze ÚS SR, sp. zn.: II. ÚS 275/2015 zo dňa 16. 12. 2015) svoje závery žiadnymi právne relevantnými skutočnosťami neodôvodnil“.

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„Základné právo [redacted]... uvedené v článku 2 ods. 2, článku 13 ods. 1, článku 35 ods. 1, článku 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 5 Sžf/41/2014 zo dňa 22. 03. 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina, sp. zn.: 21 S/87/2013-70 zo dňa 05. 03. 2014 porušené bolo.

Zrušuje sa rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 5 Sžf/41/2014 zo dňa 22. 03. 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina, sp. zn.: 21 S/87/2013-70 zo dňa 05. 03. 2014 a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Zároveň si uplatňujeme v tomto konaní i trovy právneho zastúpenia... spolu 356,18 Eur.“

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 128/2018-13 zo 14. februára 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 41/2014 z 22. marca 2016 a vo zvyšnej časti jeho sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Následne spolu s prípisom č. k. IV. ÚS 128/2018-21 z 11. apríla 2018 ústavný súd doručil predsedníčke najvyššieho súdu uznesenie č. k. IV. ÚS 128/2018-13 zo 14. februára 2018, ktorým prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa, a vyzval ju, aby sa k sťažnosti písomne vyjadrila a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Ústavný súd zároveň požiadal predsedníčku najvyššieho súdu o zaslanie súdneho spisu sp. zn. 5 Sžf 41/2014.

Predsedníčka najvyššieho súdu na výzvu ústavného súdu vo svojom prípise č. k. KP 3/2018-29 z 11. mája 2018 (doručeným ústavnému súdu 22. mája 2018) uvádza:

„Poukazujúc na ust. § 5 ods. 14 posledná veta zákona č. 309/2009 Z. z., najvyšší súd stotožniac sa so závermi krajského súdu uviedol, že správne orgány postupovali v súlade s citovanou dikciou zákona, keď za dátum uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky považovali až dátum komplexnosti dokladu o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky a z uvedeného dôvodu aplikovali § 11a vyhlášky ÚRSO č. 225/2011, čím správne schválili pre r. 2012 pevnú cenu elektriny pre stanovenie doplatku vo výške 119,11 €/MWh vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení žalobcu.

Nebolo možné prihliadnuť na námietku žalobcu, že pod bodom 13. je potrebné rozumieť len administratívne spracovanie vykonania technickej skúšky pripojenia zariadenia výrobcu elektriny do sústavy priamo na mieste inštalácie zariadenia výrobcu elektriny. Ustanovenie § 2 ods. 3 písm. e) zákona č. 309/2009 Z. z. vyžaduje pre uvedenie zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky úspešné vykonanie funkčnej skúšky, čo sa osvedčuje dokladom o jej úspešnom vykonaní. Protokol o funkčnej skúške pripojenia zariadenia výrobcu elektriny do sústavy [REDAKOVANÉ] obsahuje náležitosti v súlade s dikciou príslušných ustanovení zákona č. 309/2009 Z. z. za účelom overenia technickej spôsobilosti zariadenia. Protokol obsahuje predovšetkým základné údaje o výrobcovi, výrobnom zariadení, pripojení výrobného zariadenia k DS, jednotlivé čiastkové úkony funkčnej kontroly zariadenia (kontrola spôsobu merania, kontrola prenosu dát na [REDAKOVANÉ], kontrola prenosu dát na CRIS, kontrola diaľkových manipulácií, povelov a signalizácie, kontrola správnosti vykonaných manipulácií, skúšok a testov, kontrola správnosti vykonaných manipulácií, skúšok a testov, kontrola pripojenia, správnosti, merania výkonu a toku energie a povolenie pripojiť výrobné zariadenie na sústavu [REDAKOVANÉ]) a schválenie za prevádzkovateľa distribučnej sústavy ([REDAKOVANÉ]) [REDAKOVANÉ] vykonané zodpovednou osobou – riaditeľom sekcie AM.

Nakoľko Úrad pre reguláciu sieťových odvetví nie je účastníkom procesu funkčnej skúšky, pri posudzovaní splnenia zákonných podmienok musí vychádzať z dokumentov iných subjektov, a to z kolaudačného rozhodnutia o povolení užívania zariadenia výrobcu elektriny a z dokladu preukazujúceho úspešné vykonanie funkčnej skúšky.

Protokol o funkčnej skúške ako taký je platný, pokiaľ obsahuje všetky predpísané náležitosti, čo vyplýva zo samotného znenia protokolu, ktorý uvádza, že bez podpisu v bode 13. nie je protokol platný, t. j. ani údaje v ňom uvedené nie sú záväzné a nenadobúdajú

právne účinky. Pre úspešné vykonanie funkčnej skúšky je potrebný kumulatívny vyhovujúci výsledok v rámci všetkých bodov ustanovujúcich čiastkové technické kontroly uvedené v bodoch 5. až 12. protokolu. Na základe uvedeného je potrebné uzavrieť, že čiastkové technické kontroly uvedené v bodoch 5. až 12. protokolu sami o sebe jednotlivo nemôžu naplniť dikciu ust. § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. a bez podpisu zodpovednej osoby v bode 13. nie sú záväzné. Ak je podmienkou platnosti protokolu daný úkon – podpis zodpovednej osoby, nemožno považovať za relevantný dátum čiastkovej kontroly bez tohto úkonu, ktorý robí platným celý dokument. V uvedenom prípade preto nemožno hovoriť len o administratívnych resp. deklaratórnych účinkoch daného podpisu.“

Predsedička najvyššieho súdu zároveň spolu s označeným prípisom zaslala ústavnému súdu zberný spis najvyššieho súdu spisu sp. zn. 5 Sžf 41/2014.

Prípisom č. k. IV. ÚS 128/2018-30 z 24. mája 2018 ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby oznámila, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň jej zaslal na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska vyjadrenie najvyššieho súdu č. k. KP 3/2018-29 z 11. mája 2018. Právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 7. júna 2018 oznámila, že sťažovateľ netrvá na ústnom pojednávaní a súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojej replike k vyjadreniu najvyššieho súdu z 11. mája 2018 vyjadrila nesúhlas s vyjadrením najvyššieho súdu a jeho rozsudkom a v zásade zrekapitulovala obsah sťažnostnej argumentácie, pričom svojím ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 7. júna 2018 požaduje úhradu trov konania aj za svoju repliku k vyjadreniu najvyššieho súdu z 11. mája 2018.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľa a predsedníčky najvyššieho súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich argumentáciou dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práv podľa označených článkov ústavy. Poukazujúc na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou v sťažnosti

namietaného porušenia označených práv, ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie veci (m. m. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03), a preto ďalej konal bez nariadenia ústneho pojednávania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať' zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť' na súd, aby preskúmal zákonnosť' takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať' sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť' súdu nezávisle a nestranne vo veci konať' tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 152 ods. 4 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotnými rozhodnutiami došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy právneho poriadku Slovenskej republiky. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (II. ÚS 249/2011).

Výklad a aplikácia práva všeobecnými súdmi musí byť v súlade s účelom práva na spravodlivé súdne konanie (a jemu zodpovedajúcemu právu na súdnu ochranu), ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.

Tieto zásady, týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vyplýva, že základnou spornou otázkou v danej veci je posúdenie času uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky v súvislosti s podmienkami vyplývajúcimi z § 2 ods. 3 písm. e) zákona č 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 309/2009 Z. z.“), a to v situácii, keď v čase relevantnom pre posúdenie danej veci nebol zo strany príslušného prevádzkovateľa distribučnej sústavy v súlade so znením § 5 ods. 14

poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. vydaný a príslušným orgánom verejnej správy – Úradom pre reguláciu sieťových odvetví aj schválený prevádzkový poriadok, ktorý by záväzne pre účastníkov trhu stanovoval spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky zariadenia výrobcu elektriny v rozsahu, ako to konštatoval najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí.

Konkrétne v okolnostiach danej veci ide o posúdenie, či pre určenie časového okamihu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky je relevantný dátum faktického vykonania funkčnej skúšky, uvedený v protokole o funkčnej skúške v kolónke 5, 6, 10, 12, teda dátum 28. jún 2012, ako to tvrdí sťažovateľ, alebo dátum uvedený v kolónke 13, a to 2. júl 2012, keď bol protokol o funkčnej skúške podpísaný osobou s funkčným označením „riaditeľ sekcie AM“, ako to vyplýva z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu a predchádzajúcich rozhodnutí vydaných v rámci správneho konania, a to bez toho, aby táto podmienka zároveň vyplývala aj z riadne schváleného prevádzkového poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného tvrdí, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu ním označených základných práv podľa ústavy tým, že najvyšší súd potvrdením rozsudku krajského súdu prijal v otázke posúdenia relevantného času uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky „*diametrálne odlišný právny názor od právnych záverov, vyplývajúcich z predchádzajúcej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie NS SR, sp. zn.: 4 Sžf/5/2014) a dokonca rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález ÚS SR, sp. zn.: I. ÚS 373/2015-33 zo dňa 25. 11. 2015 a náleze ÚS SR, sp. zn.: II. ÚS 275/2015 zo dňa 16. 12. 2015) svoje závery žiadnymi právne relevantnými skutočnosťami neodôvodnil*“. Sťažovateľ ďalej namieta arbitrárnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, pretože v odôvodnení označeného rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom nereagoval na jeho odvolaciu argumentáciu.

V súvislosti s označenými námietkami sťažovateľa sa ústavný súd zaoberal predovšetkým tou jeho argumentáciou, podľa ktorej v obdobnej veci rozhodol iný senát

najvyššieho súdu („4 S“) vo svojom skoršom rozhodnutí sp. zn. 4 S Sžf 5/2014 z 1. apríla 2014 a tiež ústavný súd vo svojich predchádzajúcich nálezoch sp. zn. I. ÚS 373/2015 z 25. novembra 2015 a sp. zn. II. ÚS 275/2015 zo 16. decembra 2015 odlišne, než ako rozhodol v napadnutom rozsudku najvyšší súd.

Pre účely náležitého posúdenia veci sa ústavný súd oboznámil tak s odôvodnením sťažovateľom označeného rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 S Sžf 5/2014 z 1. apríla 2014, ako aj s odôvodnením nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 373/2015 z 25. novembra 2015 a nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 275/2015 zo 16. decembra 2015. Z odôvodnenia označeného rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že označený senát najvyššieho súdu, vychádzajúc z toho, že § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. je zmocňujúcim ustanovením, konštatoval, že spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky mali byť podrobne upravené v riadne schválenom prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Rovnaký právny názor zaujal tento senát aj v ďalších neskorších rozhodnutiach a z uvedeného predpokladu vychádzajú aj označené rozhodnutia ústavného súdu.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 S Sžf 5/2014 z 1. apríla 2014, ako aj z označených náleзов ústavného súdu nevyplýva a ústavný súd ani nezistil žiadnu relevantnú odlišnosť, ktorá by sama osebe akokoľvek odôvodňovala odlišnú rozhodovaciu prax senátov správneho kolégia najvyššieho súdu pri posudzovaní uvedenej právnej otázky, pričom najvyšší súd v napadnutom rozsudku a ani v rámci svojho vyjadrenia k sťažnosti sťažovateľa takúto skutočnosť neuvádza. Navyše, najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí s odlišnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu a ústavného súdu nezaoberal a nevysvetlil presvedčivým spôsobom, prečo ho nepovažoval za akceptovateľný.

V okolnostiach danej veci považuje ústavný súd za podstatnú skutočnosť, že v čase rozhodovania najvyššieho súdu vo veci sťažovateľa už existovali rozhodnutia iného senátu správneho kolégia najvyššieho súdu, ako aj označená nálezová judikatúra ústavného súdu, v ktorých k sťažovateľom nastolenej zásadnej otázke týkajúcej sa posúdenia otázky času uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky tieto sudy zaujali zásadne odlišné

stanoviská. Napriek tomu najvyšší súd na túto skutočnosť v odôvodnení napadnutého rozsudku primeraným spôsobom nereagoval, t. j. existenciu diametrálne odlišných právnych názorov k zásadným otázkam, ktoré boli predmetom jeho rozhodovania, v zásade ignoroval.

Aj keď výrok právoplatného rozsudku vrátane právneho názoru uvedeného v jeho odôvodnení je v súlade s § 228 ods. 1 Civilného sporového poriadku (pôvodne § 159 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) záväzný pre strany sporu v konkrétnom (individuálnom prípade), *iudex ius dicit inter partes* (k tomu pozri napr. Bröstl, A. Teória práva. Praha : Aleš Čeněk, s. r. o., 2013, s. 60), tak princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv, ktoré sú podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu si v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci vyžadoval, aby sa so zásadnými argumentmi sťažovateľa, z ktorých vyvodzoval odlišný časový okamih uvedenia jeho zariadenia pre výrobu elektriny do prevádzky, najvyšší súd náležitým spôsobom vysporiadal.

Ústavný súd už v minulosti viackrát konštatoval, že neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného v čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty, ktorého komponentom je predvídateľnosť práva, ako aj legitímna predvídateľnosť postupu orgánov verejnej moci v súlade s právom a zákonom ustanovenými požiadavkami, ktorá v podmienkach materiálne chápaného demokratického právneho štátu vylučuje priestor pre prípadnú svojvôľu. Princíp právnej istoty spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09). Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej

právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Podľa názoru ústavného súdu za situácie, keď sa najvyšší súd odchyľil od právneho názoru vysloveného v iných jeho rozhodnutiach vrátane právnych názorov uvedených v nálezovej judikatúre ústavného súdu a týkajúcich sa analogického prípadu, bolo jeho povinnosťou minimálne poukázať na už existujúce rozhodnutia v identických právnych veciach, ktoré vychádzajú z odlišných právnych názorov, a na tomto základe náležite zdôvodniť, prečo sa od nich v teraz riešenej právnej veci odkláňa. Ak tak najvyšší súd v danom prípade presvedčivým spôsobom neurobil, tak tým vážne spochybnil princíp právnej istoty ako jeden z princípov právneho štátu, ktorý sú pri svojej rozhodovacej činnosti povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci (mutatis mutandis IV. ÚS 383/08, IV. ÚS 75/09). To zakladá arbitrárnosť jeho rozsudku.

Nad rámec už uvedeného ústavný súd uvádza, že pri hľadaní ústavne konformného výkladu daného problému považuje ústavný súd za potrebné poukázať na závery vyplývajúce z jeho predchádzajúcej nálezovej judikatúry a predovšetkým na právne závery vyplývajúce z nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 275/2015 zo 16. decembra 2015, týkajúceho sa posudzovania analogického prípadu, ktoré sú aj v preskúmvanej veci naďalej relevantné a ktoré bude najvyšší súd pri ďalšom svojom rozhodovaní v predmetnej veci povinný rešpektovať.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu). Zároveň

to znamená, že už nie je potrebné osobitne sa zaoberať namietaným porušením čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa čl. 127 ods. 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

V nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy zrušil ústavný súd napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v tomto rozhodnutí.

Ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním Advokátskou kanceláriou JUDr. Mrázovský & partners, s. r. o., v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2015, ktorá bola 839 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2016. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon sumu po 139,83 €, čo spolu s paušálnou náhradou niektorých hotových výdavkov 2 x 8,58 € za každý úkon právnej služby predstavuje sumu 148,41 €. Keďže právna zástupkyňa je platkyňou dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“], uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Celková odmena za poskytnuté právne služby predstavuje sumu 356,18 € (bod 3 výroku tohto nálezu). Za tretí úkon právnej služby (stanovisko sťažovateľa k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu) ústavný súd úhradu sťažovateľovi nepriznal, pretože neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo právne hodnotenia, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť konečný úsudok ústavného súdu o predmete konania (bod 4 výroku tohto nálezu).

Úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018